

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
Széchenyi-utca 1762. sz.

Kiadóhivatal:
Széchenyi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Nemzeti párti ijesztgetések.

Budapest, június 12.

A Budapesten összegyűlt főispánok-
nak csütörtökön tartott lakomáján We-
kerle Sándor miniszterelnök Radó Kálmán
vasmegyei főispán felköszöntőjére vála-
szolva fontos és — az aktuális politika
szempontjából — örvendetes nyilatkoza-
tot tett.

Miután Vas megye érdemes főispánja
utalt volna azon nehézségekre, melyek
különösen az egyházpolitikai reformok
megvalósításával járnak, így szólott Ma-
gyarország kormányelnöke:

„Megemlékezett az én t. barátom
mindenféle nehézségekről, sziklákról, me-
lyeknek eltávolítását mi tőlünk várja. Hát
jól teszi, ha várja, de megszakítom vára-
kozását, midőn azt mondom, ne féljen a
nehézségektől, ne féljen a szikláktól. —
Lehetnek látszólagos nehézségek, de a
felvetett kérdések megoldását
többé se nehézségek, se szir-
tek megakasztani nem fogják. (Hosszan
tartó zajos éljenzés.) Időről-időre nehezi-
tetik, de azt, amit a politikai szükségsé-
ség kívánalmához képest egy nemzet
tesz magáévá, megakadályozni
nem lehet. Azok a nehézségek
nem igazi nehézségek, azok ködképek
lehetnek, melyek leszálnak azért, hogy
a láthatárt egy időre elhomályosíthassák.
De ha leszállottak egyszer, többé felszállni
képesek nem lesznek“.

Jóllehet, hogy ezzel Wekerle Sán-
dor dr. semmi újat nem mondott és jól-
lehet, hogy a miniszterelnök úr e kijelen-
tését már több nap előtt tette, mi a napi
események mai gyors folyamában rég
mult időnek mondható, mégis — hogy
ugymondjuk utólag — meg kell arról
emlékeznünk, mert a nemzeti párti sajtónak
nyomban világgá bocsátott ijesztgetései
a miniszterelnök buzdító és bátorító nyi-
latkozását mintegy visszaidéznünk kész-
tetnek.

Két röppentyűje a bizonyos sajtónak
szállt föl azóta, mióta a miniszterelnök
ama nevezetes felköszöntőjét mondotta.

A B. H. vasárnapi száma „kaszinó-
körökből“ rendelt meg igen figye-
lemre méltó mende-mondákat. E forrás
szerint Wekerle kijelentette a királynak,
hogy a szabadelvűpártot nem lehet más-
képp felfrissíteni, mint ha a liberális refor-
mokkal belemennek a harciba. A király
erre megengedte Wekerlének, hogy ha
„a közvélemény nagyobb felindulása nél-
kül keresztül viheti a reformokat, ám
jó, tegye!“

Midőn azonban látta, hogy a refor-
m-ellen mekkora ellenzék támadt az
országban, elhatározta, hogy nagyobb
figyelemmel kíséri a dolgok menetét és
az esetre, ha a főrendiházban csak igen
kevés többséggel mehetnének keresztül a
javaslatok, különösen a polgári házasság,
idejekorán fogja felosztatni az országgyü-
lést. . . A király e felfogásának legélén-

kebb szószólója Károly Lajos főherceg.
E szerint nincs kizárva, hogy ő s z s z e l
f e l o s z l a t j á k a z o r s z á g
g y ü l é s t s i g y u j v á l a s z t á s o k n a k
nézhetünk elébe ugyanakkor, midőn új
pártok alakításán s más efféléken török
fejüket az emberek és a legradikálisabb
változások küszöbén állunk“.

Tehát az országgyűlés felosztatására
spekulálnak ez urak, még pedig arra
az esetre is, ha a főrendiház is megsza-
vazná az egyházpolitikai reformjavasla-
tokat. Hogy is ne! a „nemzetiek-
nek“ hívott urak győznék pénzzel
és — r e z e r v á l i s o k k a l. A pap-
zsák feneketlennek bizonyulna nem any-
nyira a tulajdon alkatára, mint inkább a
bele nyuló hosszú kéz markolászására
nézve. A derék nemzeti pártiak, — akik
eddig páratlan ügyességgel, hol a szabad-
elvűpárti, hol a függetlenségi párti vá-
lasztókkal eszkamotirozták az ország-
házba jelöltjeiket, az országgyűlés fel-
osztatásával azt hiszik, miként az új
választásnál a papok és papzsák segélyé-
vel ők jutnak többségre „elvéik fentar-
tása mellett.“

Ebből azonban igen természetesen
mi sem lesz. Előbb le kell szavazni! —
Azután, azután — ha véletlenül igaz
lenne, mit a kaszinói forrás mond — két
fórum választana kétféle képviselőt: a
papzsák választaná az Apponyi-Ugron-
Polónyista fekete harisnyásokat és a fel-
világosult nemzeti közvélemény és a nép
lelkesezése a szabadelvű hazafiakat.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A falusi gyermekek.

— Irta: Gusztáv Droz. —

(Folyt. és vége.)

És esküszöm önöknek, hogy összes közön-
ségem háláért volt nekem
És ha egy c-öpp előszeretettel sincs is va-
laki ez iránt a kis világ iránt, de egy dolog,
ha közelebből vizsgálja az ember, kell, hogy
meglepp-n mindenkit. Az a kis kacsa, mely a
vizparton az iszapban turkál, és néha fejét bele-
bukik evőtáljába, vagy az a fiatal hajtás, mely-
nek gyenge levelei ép most bujtak ki a földből,
az a kis csibé, mely tyuk-mamája előtt tipeg,
vagy ezek a kis emberi lények, kik itt ugrál-
nak a fűben. . . mind ezek a kis teremtmények,
hasonlítanak egymásra. Ők mindannyian gyer-
mekei a nagy anya-természetnek, egy közös
törvénykönyvük, egy közös physiognomiájuk van,
mindegyik valami sajátos, komikus, kecses,
ügyetlen és gyöngéd tulajdonsággal bír, hogy
kénytelenek vagyunk őket szeretni, rokonok,
barátok, pajtasok ők, ugyanegy zászló alatt, és
ámbr már barázdák ékítik arcunkat, azért
köszöntjük ezt a fehér és rózsás lobogót, ha el-
halad mellettünk! Az ég áldása van ezen és
ugy hívják, hogy: „A gyermekkor“.

Minden gyermek gömbölyű, hajlékony, fé-
lénk, gyenge és ha megfogjuk, puha mint egy
marék gyapot. Védve szép rózsás huspárnák,
vagy tollrétegek által, így tipegnek bugdácsol-

nak, hamperegnek tova és kapálóznak ügyetlen
kis lábakkal, vagy hadonáznak gömbölyű kar-
jaikkal vagy tollatlan szárnyaikkal.

Nézzétek hogyan ugrandoznak ottan tarka
össze-vis-zaságban a ragyogó napfényen, minden
fajkülömbőség nélkül élvezve a t-je és kenyeret,
és ekkor nem tagadhatjátok, hogy egymáshoz
mennyire hasonlók!

Ki tudja, hogy mindezen gyermekei a
természetnek, nem egy közös eredettel bírnak-e?
nem egy ősforrásnak testvérei-e? És ki tudja,
hogy minden életforrás nem közös-e? A Gond-
vise és életre költ egy tölgyet, egy csibét, vagy
egy embert, de ki tudja azt nékem megmondani,
hogy ez a három életre hívő lehet különböző-e?
Ki tudja azt nekem megmondani, hogy egy
ugyanazon ok, nem hozhatott-e annyi különböző
eredményt létre?

A mióta zöld sz-műveges emberek vannak,
azóta tetszelgnek az emberek abban, hogy ezen
világ lényeit etiquette-! lássák el, elrendezzék,
osztályokba és nemekre különítsék; épen mint-
egy gondos gyógyszerész, ki a rendnek bar-
rátja.

Nem kicsiség mindegyiket az öt megillető
fiókba e helyezni és úgy értesültem, hogy némely
dolgok az áruasztalon maradtak, mert egyszerre
két osztályba is tartoznának.

És ki bizonyítja be nekem tényleg, hogy
ezek az osztályok léteznek, ki mondja meg ne-
kem, hogy az egész világ nem egy családdhoz
tartozik-e? kiknek rokonai csak kicsinyiségekben
külömböznek egymástól, a melyek nekünk oly
nagyoknak tetszenek.

Be tudnátok-e már ezen az osztályon is

fiókok létezését bizonyítani? És vajjon láttátok-e
már ezen képzelt kaliczák vasrudjait, a me-
lyekben ti az állatországot és egyéb fajokat be-
zárjátok?

Nem létezik-e végtelen sok faji eltérés, mely
kisklik a ti analízálástok alól és mint egy lát-
hatatlan kötelék, minden részecskéit az élő világ-
nak, összeköti?

Miért állítsuk azt: ez hallhatatlan, az
megsemmisül? Miért állítsuk: ez rabszolga amaz
király? Sajátságos vakmerősége ez olyan
egyéneknek, kik többnyire — semmit sem
tudnak

Ember, állat, növény. A lény remeg, szenved
vagy élve — és ugyanegy titok létezését
zárja magába. Ki állíthatja azt, hogy ez a
titok, mely mindenütt ugyanaz, nem az ös-
merítő jele-e a közös rokonságnak, nem ösmer-
tető jele-e egy nagy előttünk ösmeretlen tör-
vénynek?

Ti azt fogjátok mondani erre, hogy ez
álom — És mit cselekszik a tudomány maga, mid-
dön a legmagasabb fokát elérte, hol a gör-
cső homályos, a delejtű hasnavebetlen lesz?

Ő is álmodik, a tudomány, mert csak kö-
vetkezett.

Mi is következtetjük azt, hogy az a durva
kérgű fa, egy férfi, a ki csendesen és ábrándo-
sán, az az a maga módja szerint szeret és egész
gyökeréig megremeg, midőn esténként a meleg-
virág illattal terhes szellő zöld haját édelegve
felborzolja és ezer csókkal borítja

Nem, én nem fogadom el azt a hypothesis-t,
hogy a világ a mi számunkra van csak teremtvé,
Ez olyan gyermekes büszkeség, mely nevése

A nemzeti sajtó irodának másik röpentyüje a bécsi „Extrapost“-ban látott napvilágot. Így fordítva azzal hízlelegnek Wekerle államférfiúi ügyességének és tapintatának, hogy Zichy Nándor gróf és Sch'lauch bibornokkal kötendő kompromisszumon fáradozik, melyet némelyes elvi engedményeken kívül csupán Szilágyi és Csáky miniszterek feláldozásával hisz kerestül vihetni. Valósággal így csak a jelszavak tudtak rágalmozni.

Kinek ne jutna eszébe ezeket olvasva Wekerle felköszöntője, midőn a nemzeti ügy hivatott apostola és védőjeként hirdeti világga, hogy a nemzet akarata ellenében nem létezik akadály, s a hazugság és intrika küde, melyet az igaz ügy ellenségei támasztanak, alászáll, anélkül, hogy a szebb jövő látkörét elhomályosítaná!

— A magyar delegáció megkezdette nyí vános üléseit. — Tegnap második ülésen Falk Miksa hangsúlyozta a külügyi politika vezetője iránti bizalmat; külpolitikáink egyszerű, természetesen az átlátszóságig világos. Egyedüli célunk, hogy monarchiánk méltósága érdekében nem akarunk. Erdékeink védelmében másokra nem zorulunk s így szövetségeseinkhez is csak akkor fordulunk, ha ezt velők közös érdekeink kívánják Bulgária iránti jóindulatunk, melyről soha semmi körülmény között sem mondunk le. az Oroszországgal való egyetértést nem zavarta meg. A külpolitika terén mindenesetre nincsenek kizárva a meglepetésén, ennéltozva egy kézzel a béke mellett dolgozunk a másikkal azonban készülnünk minden eshető ségre. A mi monarchiánk mint szövetségtárs erős és hű, mint ellenfél bátor és félelmes, — mindenki iránt pedig bátor és becsületes.

Ugron Gábor a külpolitika irányait és alapelveit helyesli, de a bizalmi nyilatkozatát nem fogadja el. A külpolitika vezetése nem eréyes, a körülöttünk levő népek rokonszenvében nem foglalunk tért, Bulgária iránt bidegek vagyunk. A jövőben vörös könyv kiadását kívánja.

Gróf Apponyi Albert a küpoli-

ges lenne, ha gyermekes vége nem kölcsönözne neki valami költészetet.

Az ember nem egy végcél, nem egy bevégett tökély, nem a vég, ő egy gyűű abban a vég nélküli láncszemben, a melynek két végét nem ősmérjük.

És nem vigasztaló álom-e az, hogy nem egy magányosan álló hatalom vagyunk, melynek az egész többi világ csak talapatatál szolgál, hogy nem egy tejjabalmu, romboló, egy szegény, törékeny zsarnok, kit önkéntes törvények védenek, hanem egy nélkülözhetetlen hang, egy vég nélküli accordban; álmodni azt, hogy az élet törvénye a nagy mindenségben mindenütt ugyanaz, és a világrészek felett ép úgy kiterjeszti a sugarát, mint a városok és a hangya-bolyok felett; hogy minden érzelem bennünk visszhangja egy másik érzelemnek, hogy csak egyetlen egy ok, egy őseredeti alapon létezik, gondolni azt, hogy a világegyetem úgy ölel benünket által két karjával, mint az anya gyermekét; azt mondhatni önmagának: „Én az övé vagyok, ő meg az enyém, ő én nélkülem megszűnik létezni és én nem lehetek nélküle:“ és végül ott, hol mások nem látnak egyebet, mint az egyes individuumok uralkodó akaratát és szeszélyét, ott a törvények isteni egységét látni, melynek létezésében nem lehet kételkedni.

Csak álom ez! — Talán; de sokszor álmodom ezt, midőn a falu kicsinyeit a kis kacsák között a puha fűben hemperegni látom.

Francziából: Aranka.

tika vezetésének módszerével szintén nem elégzik meg s a teljes szolidaritást a külügyi politikában szavazás alakjában szintén nem vállalhatja el.

Tiszta Kálmán magyarozza meg ezután a külügyi albizottság álláspontját s többek felszólalása után gróf Cziráky Béla kijelenti, hogy a czimera lobogó kérdésben már van határozat s a Keleti Akadémiában gondot fognak fordítani a magyar nyelv tanítására.

A pénzügyi és tengerészeti költségvetését megszavazzák.

— A püspöki kar a pápához. A M. Állam kiadja a felirat szövegét melyet a magyar püspöki kar az egyházközpont kérdésben utolsó konferenciája után a pápához terjesztett. Így szól a többi között: „Ha az állam s annak vezetői nyilvánosan tett nyilatkozataikat megvalósítani és azok kivitelét elrendelni szándékoznak, mi követni fogjuk más országok püspökeinek és katolikus férfainak példáját, s egylélekkel ellene fogunk állni szándékaitaiknak és a mennyire lehet, meg fogjuk akadályozni, hogy egyházunk jogai újabb törvények által még újabból is megsértsenek.“ Ismét tovább: „Ha megzavartatnak és szétszakítatnak azon kötelek, melyek nálunk eddig a katolikus egyházat s annak isteni intézményeit a világi hatalommal összefűzték, nem minden ok nélkül lehet félünk attól, hogy magának az országnak alapjai is megrázkódhatnak s az új intézmények behozatala az országnak inkább s nem az egyháznak fog veszedelmére lenni.“ Végül így szól: „kötelességünknek tekintjük, félretelve bármilyen emberi tekintetet is, ezeket az elveket megtámadni s felhasználni minden lehető eszközt a törvények határai között, melyeket nekünk úgy is, mint az Isten egyháza püspökeinek úgy is, mint polgároknak, úgy is, mint az ország főrendeknek, az alkotmány és szabadság mindenkiel közösen nyújtanak kezükbe, hogy azok az elvek megvalósíthatók ne legyenek.“

— Horvát diákok magyarellenes tüntetése.

Tegnap reggel a Bécsben tartózkodó horvát diákok tüntettek Crnkovics Miklós horvát képviselő, a magyar delegáció tagja ellen, majd később a király személye körüli miniszterium palotája elé vonultak és ott a magyar delegáció ellen demonstráltak. A tüntetésre Crnkovics Miklós delegátusnak az a hazafias beszéde adott okot, a melyet június 3-án a magyar delegáció külügyi albizottságának ülésében mondott. Crnkovics beszédben tudvalevőleg határozottan kárhoztatta a horvát tulzók szeparatiztikus törekvéseit, a horvátoknak az ifjúcsehekhez való közlekedését, illetőleg a velők való együttműködést és honfitársainak a Magyarországgal való minél szorosabb kapcsolatot ajánlotta. Ez a beszéd a bécsi délszláv nemzetiségű, különösen pedig a horvát diákok körében nagy izgatottságot keltett, a mely azonban mind a mai napig csak lappangott. A rutén diákoknak a Rómából zárandokutjáról Bécsben átutazó Szembratovic rutén érsek ellen rendezett tüntetésétől vérszemet kaptak és kiadták egymás közt a jelszót, hogy Crnkovics és általában a magyar delegáció ellen tüntetni fognak. Tegnap reggel kilenc órakor a hol Crnkovics szállva van, a szomszédságában levő Café Royalban mintegy hatvan horvát diák gyűlt egybe. Kettő közülök, névszerint Krstely és Pavelics átment a Magyar király-fogadóba és megkérdezték a portást, hogy otthon van-e Crnkovics? Mikor a portás ezt a választ adta, — hogy Crnkovics már korán reggel Hietzing-be rándult ki, a két diák névjegyeit átadta a portásnak s azután hangosan kiáltották: „Pereat Crnkovics!“ Ezek után visszamentek a Café Royalban várakozó társaikhoz és minekutána megvárták, míg egy épen arra haladó rendőr a sarkon befordult, elindultak testületileg az ő felsége körüli miniszterium épülete elé, a hol épen ez időtájt a magyar delegáció plénuma ülésezett. A miniszterium elé érve, egyikük itt is megkérdezte a portást, hogy van-e ülés? A portás igenlő válasza után többben guyonosan kiáltották: „Aha itt vannak a k!“ A kapus még azt is mondta nekik, hogy sza-

bad a bemenet mindnyájoknak, mert az ülés nyilvános, erre azonban hatvan torokból csak az volt a válasz: — „Pereat Crnkovics!“ — „Le a magyarokkal!“ E közben már meglehetősen közönség gyülekezett a diákok köré. Mikor a diákok észrevették, hogy utjuk rendőri beavatkozás esetében el van zárva, még vagy egy tucatszor kiáltották, hogy: „Le a magyarokkal!“ s aztán különválva elszéledtek.

— Belföldi hírek. (A főrendiházi reform) tárgyában Debreczen átirata mellett foglalt állást Esztergom és Borsodvármegyei közgyűlése. — (Eötvös Károly) kiválaszt helytelenítő határozatot hozott Nagykovács intő bizottsága; ajánlja neki a pártba való visszatérést. — (Wekerle miniszterelnök) kedden déli 1 órakor hosszabb kihallgatáson volt a királynál. — (Borsodvármegye) közgyűlésén leleplezték báró Vay Miklós, az elhunyt báró Vay Lajos és báró Vay Béla főispán arcképét. Lévy József főjegyző tartott ünnepi beszédet. — (Rimély Károlyt.) az új beszercebányai püspököt értesítették Rómából, hogy prekonizációja a pápai konzisztóriumban megtörtént. — (A pécsi bányász sztrájk) idegen munkásait már eltoloncolták; a sztrájk után megadatnak az ígért kedvezmények.

— Külföldi hírek. (Gróf Kálnoky) külügyér ebédet adott a delegáció tagjai számára. — (Gierst) a czár fogadta újra átveszi a külügyek vezetését. — (A német) birodalmi gyűlést valószínűleg csak július 11-ére fogják egybehívni. — (Carnot) elnök elbízta magát erejében, midőn a Grand prix-hez kihajtatott; az elnök oly gyengének érezte magát, hogy képtelen volt kihallgatásokat adni; kérdéses, vajjon képes lesz-e Bretagne-ba elutazni. (A pápa) a keddi konzisztóriumban kinevezte a már jelzett öt kardinálist, köztük Schlauch püspököt is és számos püspököt prekonizált.

Papirszeletek.

(Különös jegyző és mester. — A mit nem kívánsz magadnak... — Darwin. — A párt-bomlás. — Tisza Kálmán mondása. — A vöröskönyv. — Egy kis Kneipp-kura.)

A szab-lcsi mester és a somogyi jegyző vagy talán a somogyi mester és a szabolcsi jegyző, szóval egy mester és egy jegyző — részesei a pécsi bányász strikenak.

A munkások kézhez keritenek egy németországi szocialista manifesztumot. Mint az egyszerű gazda, a ki életében egyetlen egyszer hivatott doktert, s a receptet aztán minden betegségében elkészítette: lefordították a német lázongási receptet a pécsi strike olók, aztán — bevették.

A fordítást és fogalmazást pedig eszközölte a jegyző, a kinek feladata lett volna a strike-ot akadályozni, lefolyását ellenőrizni és a mester, a kinek feladata lenne egy strike-mentes új generáció fölnevelése.

Gyönyörű közigazgatás lehet a baranyamegyei, mondhatom s csak az a kérdés, hogy jegyző uram fordításáért nem tordítják-e kifelé az ő szekere rudját s a fogalmazó mester urat nem térítik-e jobb fogalmakra a strike-olás mestersége felől.

Pedig kár lenne. A baranyai lázongók valószínűleg új manifesztum-recepteket is fognak kapni Németországból. Hogy fordítják le, hogy hajtják végre a közigazgatás és egyház érdemes közlegeinek közremunkálása nélkül?

És ez valóban speciális magyar állapot ám!

„A mit nem kívánsz magadnak, ne tedd azt embertársadnak“ — így a közmondás, a

melyet a fővárosi függetlenségi polgárok gyűlésén ugyan valónak tapasztalhatott gróf Károlyi Gábor.

Máskor ő volt Bimbasi a rettenetes, de azon a gyűlésen Bülbül a kellemetes akart lenni, de a publikum tanult a nemes gróf parlamenti praxisából és egyszerűen — közbeszölt. De a nemes gróf egyáltalán nem türelmes a közbeszólók iránt, ennél fogva a pódiumra ugrott, jól lezúdta az érdekes gyűlekezetet és szépen odább állott.

Morál: Ne szólj közbe, ha nem szereted, hogy neked is közbe szóljanak!

Az ott maradt Polonyisták azután elénekelhették karban, hogy:

Ki tették a pártelvet az udvarra,
De nincs, a ki végtől végig sirassa,
Gondolván a liberalizmusára...
Most tetszik meg, ki az igazi árva!

Hogy Darwinnak igaza van, azt a divatról látom, melyet az emberek majom-hüséggel követnek.

Példára a Kneipp-kura, sárga-czipős gigerli, „az emberi kor legvégső határait“ emlegető toaszok, „az egész vonalon“ féle frázisok és — több eféle.

Mikor a függetlenségi és 48-as párt és töredékeinek torzalkodásairól olvasok és látom, hogy hajba kapnak a kor-elnök Madarász, a vén Helffy, az öreg Eötvös Károly és a többiek, akkor azt kell hinnem, hogy a vén magyarok csak olyan rakoncátlanok, mint az ifjú csehok!

Hogy mondta annak idején Tiszta Kálmán miniszterelnök?

— „Az én erőm néha abban rejlik, hogy az ellenzék — gyöngye.“

Az ellenzék ezt megfordítja és így véli:

— „A mi gyöngeségünk mindig abban rejlik, hogy a kormány — erős!“

Ugron Gábor a vöröskönyv kiadását követeli a külügyminisztertől.

De minek? Hiszen úgy is szolgál az ellenzéknek a hadügyminiszter — veres posztóval.

Hiszen a lapok már közölnek mindent, még olyan titkos iratokat is, a melyeket nem mernének a vöröskönyvbe tenni!

Milyen zöld borítéku vöröskönyv lenne hát az, a mit Ugron akarna látni t e h é r papíron!

Kneipp atyus aztán valódi példány-képe a demokracziának.

Az arisztokratikus chininnek és morfiomok helyett a demokratikus ós-nyaggal, a vízzel gyógyít.

Ez aztán oly önérzetet kölcsönös néki hogy József főherczeggel is — állveregetve, beszél.

Betegek közt nem válogat s o'y sorrendben gyógyítja, a mint jelentkeztek.

Egy delnő azonban oda tolakodik az asztalhoz s büszkén bemutatja magát:

— „Ich bin eine Baronin!“

— „Das ist keine Krankheit!“ felel Kneipp és rendel egy szegény — koldus asszonynak.

Az ő mezitlábos gyógymódja különben

eszembe juttatja a mi papjaink legújabb harcias föllépését: a pápához intézett memorandumot.

A Kneipp betegek mezitláb gyógyulnak. Canossából is mezitláb sétált hajdan Rómába egy hatalmas fejedelem.

Attól félünk, hogy a mi főpapjaink Kneipp kurája abban fog állani, hogy egykor Rómából sétálnak vissza mezitláb — Canossába!

G—ne.

Ovodák és menedékházak Hajduvármegyében.

Debreczen, június 13.

A kisdédvásról alkotott törvény csak lassan, fokozatosan léphet életbe Hajduvármegye községeiben; — a kir. tanfelügyelőnek, aki ez ügyben sokat utazik, tárgyal és buzdít, bőven van alkalma tapasztalni, hogy ott is, hol meg van a jóakarát, de csekélyek az anyagi erők, ép olyan nehezen lehet boldogulni, mint ott, ahol a tehetős viszonyok csekély képességét közöny vagy értelmetlenség bénítja meg.

Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelőnek érdekes jelentése fekszik előttünk május hónapból, — a mely hónapnak főteendője az óvodák és menedékházak szervezése volt a vármegye egész területén. A közigazgatási bizottság elé terjesztett eme jelentés az eredmények és késelelmek felől ily képet nyújt:

A. és F.-J. órszána a jelen évre ideig enesen a ref. egyházi hatóság adott az iskola épületben helyet a nyári menedékháznak, de az előjárás kötelezte magát gondoskodásra, hogy lehetőleg állandó, de legalább nyári menedékház részére középület szerzettessék, e célból F. J. órszána a tanfelügyelő ismételt-n tárgyalta a feltehetően szükséges és már a múlt évben megajánit 3-dik teleremnek községi iskolában megnyitása, ehhez tanítónó alkalmazása iránt oly módon hogy ugyanő a menedékház vezetője is legyen. Dorogon a kisdédvó intézet jellegének eldöntéség nem rendszeresíthetvén az óvónői állás, a 4 nyári hónapra csak, mint nyári menedékház nyitattott meg ez intézet. Időközben a miniszter döntött s a h.-dorogi kisdédvó alapnak községi jellegét állapította meg. H.-N. ánsón a Takács alapítványnak óvodai céljától elvonása folytán ez évben rendszeres kisdédvó helyett csak menedékház nyitható meg. — Ebbe a vezetőnó ideiglenesen be is van állítva.

Nádudvar előjárásága „remélhetőleg még az idén“ megnyithatását jelezte a kisdédvó-intézetnek. Minthogy azonban a tervezett „építkezésektől“ nem lehet függővé tenni az intézet (ideiglenesen menedékház) bérhelyiségben megnyitását, ez irányban szigorú utasítás kibocsátását kérte a tanfelügyelő — Tetőtlen előjárásága hasonlóan „folyamatban tétel“ jelentett a menedékház szervezése tárgyában A tanfelügyelő sürgető intézkedést kért bérhelyiségben (vagy kivételesen az iskolában) legalább nyári menedékháznak felálltatása iránt.

Földes község részéről már a menedékház bérlete iránt lépések tételét jelentették, de azok sikere felől nem érkezett újabb értesítés. — Sámson községre nézve rendelkezést kért a tanfelügyelő, hogy a menedékházi felügyelőnői állásra a pályázat azonnal kihirdetessék — A b.-u. j. városi előjáráság f. hó 11-re az óvoda ügyben képviselő testületi közgyűlés egybehívását jelentette be. — Csege község a menedékház feálltatásának nehézségéről a nagy községi adóterheket jelentette be. A tanfelügyelő a körülmények figyelembe vételével további tárgyalásra kért felhatalmazást.

Egyek község gondoskodott helyiségéről, de jun. 1-én még azt jelenti, hogy „gyermek nem lesz, miután a szülők viszonyai olyanok, hogy gyermekeik otthon kellő gondozásban részesülnek és kellő felügyelet alatt állanak“. E különös jelentés folytán az előjáráság ellen bivatali mulasztásért a felelősség érvényesítését még most nem kéri a tanfelügyelő, hanem legközelebb maga kimegy Egyekre. — H a d h á z o n

óvoda építésre pályázat hirdettetett. — P.-L. adán v községi engedélyt nyert a minisztertől, hogy a községi iskola alap jövedelmeit kisdédvó fentartására fordíthassa. — K a b á n a megalakult felügyelő bizottság a községi kisdédvó intézetet felügyelete alá vette. — Szovátón az állandó menedékház még ez évben felépíthető lesz — B ő s z ő r m é n y óvodák részére telkek vásárlásáról gondoskodott.

Szoboszló a lefolyt hóban nem vitte előbbre a kisdédvási törvény foganatosítását. Ha a nyári gyermek menedékházak részére dajkákat képző 6 hetes tanfolyam Szoboszlón nem állítatik fel, még e hó végén Debreczen várossal fog tárgyalás indítani a jelzett tanfolyamnak is az ároktuczai kisdédvóban szervezése iránt. — M i k e - P é r c s utasítatik, hogy meglévő állandó menedékházába felügyelőnőt alkalmazzon. A vámospércsi előjáráság felelősség terhe mellett utasítatik, hogy ideiglenesen nyári menedékházat állítson fel.

Téglás község jun. 1-ére nyári gyermek menedékháznak megnyitását jelezte A közigazgatási bizottság a kir. tanfelügyelő előterjesztésére a szükséges lépéseket megtette az iránt, hogy a késlekedő előjárások a törvény végrehajtásával siessenek.

Vegyes hírek.

* Rövid hírek. (A gödöllői vadászterület) bérlete nemrég járt le, a községi előjárásága a szerződést újra a király udvarmesteri hivatalával kötötte meg évi 2500 forintért. — (Ismeretlen meczenás) negyed millió forintos adományt szándékozik tenni abból a célból, hogy ez összeget a kormány által szánt százezer forinttal együtt a kolozsvári színház új építésére fordítsák. — (Schulek Frigyes) a magyar kir. tud. egyetem személetesi tanárát ideg-baja következtében beszállították a Rókus kórház megfigyelő osztályába. — (A primást megvédett káplán) Varga István plébános lesz Nagy-Salóban, a csak néhány nap e ött elhunyt Salgó János esperesplébános helyére. — (Györfy József) hírlapírónak a napokban megjelent „Politikai Szatirák“ a hatóság elkobozta. Az eljárás nemcsak a szerző, hanem mind azok ellen megindították, akik a kötethez szellemileg hozzájárultak, így Bartók Lajos országgyűlési képviselő ellen, ki először irt a könyvhöz továbbá Horváth Ádám országgyűlési képviselő ellen, ki aktuális jelmondatokat válogatott össze az egyes költeményekhez, az eljárás azonban nem felség sértés címén folyik, mint több lap tévesen közölte hanem államrend, kormány, a pragmatika szankció s a perszonál unió ellen való ázítás címén.

Helyi hírek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár a felolnók felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távírdá hivatalnál, június 14-én: változó felbőz, enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Séta hangverseny a Margit fűrdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Térzene minden szerdán este 1/2 órákor a Nagyerdőn.

Jun. 13-tól a főiskolában vizsgálatok: 13-tól 17-ig főgymnáziumban, 19-től a theológiában, 20-tól a jog és államtudományi karban, 26-tól a képezdeben. Az ev. ref. elemi fiú és leányiskolák évrő vizsgálatai Jun. 22-től 30-ig a templomokban.

Június 17. d. u. 5 órákor az orv. gyógyász. egyet havi ülése.

Jun. 17. A Zion-egylet táncvigalma a nagyerde Dobos-pavillonban.

Június 18. d. u. 3 órákor a baromfi tenyésztő egyesület közgyűlése az ipar. és ker. kamarában.

Június 18. A Csokonai kör évi rend s közgyűlése.

Június 18. Izr. hitközség közgyűlése.

Junius 20. Országos vásár a Hortobágyon.
Junius 20--24. Érettségi vizsgálatok a főiskolában.
Junius 23--27-ig az állami főreáliskola vizsgája.
Junius 25. Lódíjazás a Nagyerdőn.
Junius 25. Az iparos-kör jubileuma.
Junius 29. A fiúmeik érkezése Debreczenbe.
Augusztus 7--15. Országos vásár.
Október 2--10. Országos vásár.

— **Debreczen vendégei 49-ben** Mikor a magyar önvédelmi harc forogandó szerencsége úgy rendelte, hogy a törvényhozás e helyre tegye át működését, csaknem minden intelligens házhoz jutott a képviselőház és főrendiház tagjai általában az akkor „magyar Ver-sailles” névvel felruházott Debreczenbe siető notabilitások közül Tudjuk, hogy Jókai Mór a Szent-Annán lakott nejével, most olvasuk báró Jósika Miklós özvegyének necrologijában, hogy férjével a Csapó-utczában laktak bizonyára vannak még, a kik jól emlékeznek, hogy a nagy napok illustris alakjai közül, ki hol tált vendégszerető hajlékot. Vaióban kár lenne e történelmi nevezetességű adalékoknak, köztük talán egy-egy kiváló egyén életére nézve jellemző történetkének kárba veszni a kik oly szerencsések, hogy a nagy napokról beszélhetnek az utókornak, jegyezzék föl és mondják el emlékeiket. Bizalommal kérjük olvasóinkat, méltóztassanak velünk ha csak rövid levélben is, vagy szóbelileg tudatni, a mit ez irányban tudnak. Örömet adunk tért emlékezéseiknek, mert azt hisszük, hogy összegyűjtésök által szolgálatot teszünk azoknak, a kik ma a visszaszerzett jogok és szabadság napjaiban érdeklődnek emlékeznek meg a nagy alakokról, kik e jogok és szabadság közöttünk élt és e falak között járt-kelt előharcosai voltak.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A debreczeni ág. evangélikus egyház női fillér együletének alapszabályaira nézve észrevétel nem fogván fenn, azokat a belügyminiszter a szabályszerű bemutatási záradékkal ellátta. Az egyület célja a debreczeni ág. hitv. ev. egyház alaptökéjének gyarapítása általában, — különösen pedig az egyh. elemi iskolákban működő tanítók fizetésének javítása; ezen iskolákba járó bármely vallásfelekezethez tartozó szegény tanulók segélyezése; netalán hiányzó taneszközök megszerzése.

— **Telepedés iránti kérvények.** A letelepedés iránti kérvények már tömegesen érkeznek a tanácshoz. A rendőrfőkapitány a letelepedésre kötelezetteknek már összeállított névsora alapján közelebb kibocsátja második felhívását, melyben a közönség figyelmeztetve lesz a szabályrendelet értelmében arra, hogy a letelepedés iránti kérvényeket nyolcz nap alatt benyújtsák, mert különben érzékeny bírságolásban fognak részesülni. Téves hír az, hogy a miniszter eltörölte volna a telepedési díjak szedését. Az a változtatás, melyet Körner Adolf tanácsnok, az illetőségi ügyek előadja, a telepedési szabályrendeleten javaslatba hozott, s a melyhez a jog- és pénzügyi bizottság is hozzájárult, annyiból áll, hogy a közgyűlés a százával érkező kérvények tárgyalásától idő kiméltetés szempontjából megkímélendő, közvetlenül a tanács határozzon oly telepedések felett is, a melyek négy évnél kevesebb időig terjedő itt lakás után kérelmezetteknek, és hogy a tanácsra ruháztassák a telepedési díjak elengedése vagy mérséklése, oly esetekben, amelyekről a szabályrendeletben szó van. — Ez oly lényegtelen változtatás, a melyet nem kell a belügyminiszterhez megerősítés végett fölterjeszteni és teljesen elég, ha a közgyűlés maga elfogadja.

— **Czéllovó — hölgyek számára.** A polgári lövész egyület körében mint értesülünk azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a czéllovó házban a nők számára pisztoly és fló-

ber czéllovót rendeznek be s fedett kuglizót is építenek. Mindkettő olyan ujtás lenne, mely fokozná a közönség érdeklődését, amire csakugyan nagy szükség van a lövész egyület által üzött sport iránt.

— **Késelő inas.** A mig Nagyváradot egy 17 éves czipész inas rémtette tartja izgalmában, ki az utcán szerelem féltésből két lövéssel agyon lött egy 16 éves cseléd leányt, ma már nálunk is akad 15 éves késelő inas, a ki cseléd társát, egy 16 éves leányt, megkéselt. A tett elkövetője a Szombati Imre hentes üzletében alkalmazott Szücs István nevű 15 éves hentes inas. Szombatiéknak Kiss Eszter nevű 16 éves cselédjét a husvágó késsel balczombján veszélyesen megszurta; a tett oka öszszeszedés volt. A leány mire a szarvas piacra az üzletből felvándorolt a rendőrkapitánysághoz, a nagy vérzéstől halálsápadtan öszszeesett. Dr. Balkányi Ede azonnal beültette a kórházba, hol ápolás alá vették. — A tettest miután a lányt kihallgatni nem lehetett, még nem tartóztatták le.

— **A fiúmeik koszorúi.** A Debreczenbe ránduló fiúmeik társaság, mint a „La Voce del Popolo” cz. olasz lapban olvassuk, elhatározta, hogy megfogja koszorúzni a kollégium előtt emelkedő honvéd emléket és a Csokonai szobrát. A rendező bizottság külön albizottságot alakított, melynek feladata, hogy hányan, és a jelentkezők közül kik vehetnek részt a kirándulásban.

— **A kollégium évváró ünnepélye.** A főiskolai akadémia hallgatói és gymnasiumi tanulói tegnap reggel 8 órakor gyűltek az évváró isteni tisztelet megtartására a főiskolai oratoriumba. Az istentiszteleten jelen voltak Kiss Aron püspök, Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Bencsik István és Nagy István esperesek továbbá a főiskolai tanárikar teljes számmal. Az ünnepély kezdetén zendült fel a 236. dicséret, majd a Mácsay Sándor karmester vezetése alatt a főiskolai kántus énekelte el igen szépen a 76. dicséretet. Ezután Csiky Lajos bittar és kollégiumi lelkes lépett a szószékre s emelkedett szellemű beszédet intézett az ifjusághoz, azt folytonos munkálkodásra ösztönözve. Végül a gyülekezet 179. dicséret 10. versét énekelte el s az isteni tisztelet véget ért. Itt említjük meg, hogy az ev. ref. főiskolában tegnap kezdődtek meg a vizsgálatok.

— **Konzorcium a derecskei Mandel birtok megvásárlására.** Ezelőtt harmincz évvel a herceg Eszterházy családé volt az a 2000 holdas szép tag föld, mely a mult héten a csödbe jutott Mandel örökösök kezéből árverésen 396.200 frtért a debreczeni Lichtshein testvérek tulajdonába ment át, kiknek a szomszédságban már van terjedelmes birtokuk a gróf Zichy féle h. pályi uradalomból. A Mandel féle birtokra azonban — mint Derecskéről írják nekünk — jóval magasabb öszszeggel utóajánlatot készült tenni egy derecskei földmivelő gazdákból álló konzorcium, melyet a debreczeni iparegyesületi takaréki és hitelintézet támogat. E konzorciumban mintegy 60—70 gazda participiál s ma dől fel a Derecskén tartott értekezleten, hogy öszszetudják-e hozni a földvásárló társaságot. A szövati parasztagdák hasonlóképen szeretnék megszerezni e birtoknak a szövati határra dülő 560 holdas részét s kijelentették, hogy ha a derecskei konzorcium nem hajlandó ezt a részt nekik a szétosztásnál átengedni, ők készek az egész birtoktestre külön ajánlatot tenni. — Ez a tény; minden ezzel ellenkező nyilvánosságra került híresztelés nem felel meg a valóságnak.

— **Népesedés.** Debreczenben jun. 4-től 10-ig terjedő héten született élve 25 fiú, 17 leány, halva 1 fiú, 2 leány összesen 45 gyermek. Meghalt ezen idő alatt 24 fiú 21 nőnemű összesen 45 egyén.

— **Személyi hírek.** Körner Adolf v. tanácsnok, mint a róm. kath. egyháztanács tagja, szintén elutazik Nagyváradra a bibornoki kapuczinum átadás ünnepélyére.

— **Hajdumegye közigazgatási bizottsága** — a mint már jeleztük — hétfőn ülést tartott. Az előadott jelentésekből ösmertettük Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő jelentését. Dr. Varga Géza főorvos jelentése szerint a megyei közegészségi viszonyait a rossz időjárás a kedvetlené váltóztatta. Kivált a váltóláz a bajok s a kanyaró uralkodnak járványosan a Dr. Kósa Zsigmond kir. ügyész jelentése szerint a böszörményi fiók fogházban a fegyelem, rend, tisztaság, egészségügy és élelmezés kielégítőnek véleményezhetők a malt hó folyamán. Az elmúlt hóban a megye területén egyenes adóban befizetett 76984 frt 51 kr. hadmentességi díjban befolyt 123 frt, bélyegjövődékben 18440 frt 88½ kr, jogilletékben befizetett 9552 frt 51 kr, díjjövődékben befolyt 1235 frt 45 kr, dohányjövődékben Debreczen fogasztás t is bele számítva — 53680 frt 78 kr, határvám jövődékben az egész vámkörzet területén befolyt 12247 frt 59 kr, míg fogyasztási és italaadó befizetések 19251 frt 86 krt mutatnak ki. Fizetési halasztás engedélyezettett illetékekre két esetben.

— **Hol épül hát az izr. templom?** A debreczeni izr. hitközség régóta foglalkozik már azzal a tervvel, hogy a sz.anna utczi imaháza helyett tágasabbat díszesebbet, monumentális templomot épít. Alkalmatos helynek a megtalálása azonban majdnem annyi fejtörést, talán még többet is okoz a hitközségi előjárásnak, mint az építésre szükséges pénz beszerzése. — Először csak a jelenlegi imaház falainak kibővítésével és magasabbra emelésével tervezték a templom építését. Erre tervrajz is készült: szép hatalmas középületet nyert volna így is Debreczen. Azután másoknak más ideájok támadt. Így került kombinációba Molnár Györgyné n.-várad utczi telke, mely széles is, mely is lévén, azon együtt felépíthető lett volna egy még szebb és tágasabb templom az iskolával, rabbi lakással és nagy gyűlésteremmel. Berger Jenő építész ezt a kombinációt is megrajzolta. Csakhogy azután támadtak a kifogások, hogy a telek nagyon drága lesz és távol is esik a legtöbb hitközségi tag lakásától. Erre következtet a harmadik kombináció, hogy t. i. a sz.anna utczi imaház mellett jobb vagy halfelől meg kell venni a szomszédos telket. — Miskolczi Jenő terjedelmes telkét sietve meg is vásárolták 25000 frtért azzal a számítással, hogy az egygyé lett két telken fog épülni a monumentális zsidó templom. Alig telekkönyveztek a hitközség nevére a Miskolczi házat: született egy negyedik planum, amely szerint az új zsinagóga a város nyugoti negyedében lenne építendő, ahol a hitközség tagjai legtömegesebben laknak s a hol már van is telke a hitközségnek. Ugy látszik, hogy ez a terv csakhamar nagy pártot tudott gyűjteni, mert a kisujtcai „mikve” telekkel szomszédos Löblövits házat a hitközség már meg is vásárolta 6000 frtért. — A legújabb terv tehát az, hogy a Kisujtcazán lévő „Mikve” (apró-marhavágóhely és női fürdő telken, mely sarok telek, építtessék a templom csaknem átellenben a kir. tábla palotájával, ami azonban egyáltalában nem jelenti azt, hogy ez a hely nagyon előkelő és élénk forgalmu hely volna; sőt megtörténhetik, hogy ha a nemes város kisujtca elejét vásárcsarnokkal vagy bazár épülettel beépítették, — a Piaczczal való egyenes és szabad közlekedéstől el is lesz zárva és csak kerülő utakon lesz — kocsival megközelíthető. Ez mindenesetre hátránya lesz a szép középületnek, amelyet mi a város valamelyik főbb utcáján szeretnénk látni, hogy emelje az utcát és az utca is emelje az izr. hitközség templomát. A keskeny kisujtca derekába pedig sehogysem fog illeni egy 150—180 ezer forintos középület, melynek architekturai szépségei sem érvényesülhetnek majd ott; — amihogy a királyi tábla nemes izlésű homlokzata is észrevétlenül vész el a keskeny utczában. A hitközség közgyűlése f. hó 18-án tárgyalja a templom építés ügyét. Erre nézve a

hitközség tagjai következő meghívást kapták: A debreczeni izraelita hitközség 1893. évi június hó 18-án, vasárnap d. u. 3 órakor a hitközség Szent-Anna utcza tanástermében közgyűlést tart, melyre t. N. N. ur mint szavazati joggal bíró hitközségi tag meghívatik. Debreczen 1893. június 12. Az előjáróság. Tárgy: A képviselőtestület előterjesztése: 1. Az új templomnak a kis-uj-utczai mikve telken való felépítése iránt. 2. Az ehhez szomszédos Löblövitsek telkek megvásárlása iránt. 3. Egy 100 000 frtos kölcsön felvétele ének engedélyezése iránt. Kérem! Minthogy az alapszabályok 29 §. b) értelmében a fenti tárgyakban határozat csak úgy hozható, ha az összes választók egyharmadrésze a közgyűlésen jelen van, ennél fogva felkérem a t. tagok, hogy ezen fontos és a hitközség jövőjére kiható közgyűlésre okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **A tűzoltók mászó háza.** Illetékes helyről a következők közzétételére kértünk fel: a „Debr. Hírlap“ tegnapi számában egy újdonság van, melyben az mondatik hogy a debreczeni tűzoltó egyesület 1000 □ ölnyi területet kér a mászóház elzárásához, a kinnjárt bizottság pedig csak 200 □ ölet ajánlott fel. Ez nem áll. A tűzoltó egyesület 4000 □ métert kért, a bizottság pedig csak 2000 □ méter ajánlott meg. A bizottság azzal tartja indokoltnak ezen eljárást, hogy a tűzoltó egyesület bármilyen nagy létszámmal is, ha 2000 □ méternyi terület szakittatik el azon térségből, melyre legközelebb a Kossuth utcza rendezése folytán bekövetkezendő piac rendezésénél okvetlenül szükség lesz — 2000 □ méternyi terület akkora nagysága, hogy azon a tűzoltó egyesület várható legnagyobb létszámánál is teljes felszerelésével gyakorolhat.

— **Az országos tanítói árvaház ügyében** Angyal Gyula min. titkár, Herczeg Zsigmond miniszteri mérnök, Körner Adolf tanácsnok, Ábrahám László ügyész, Balogh Mihály városi főmérnök és Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő tegnap délután beható eszmecsere után a feltes hatóságok hozzájárulása reményében megállapodtak a város hozzájárulása módzataira és föltételeire nézve. — A város a 100 árva befogadására, pavillon rendszerben tervezett árvaház számára telket ad a Péterfia végén, az új kórházzal szemben fekvő városi luczernáson, mely nagyobb egy kat. holdnál is azt mindaddig a kormány használatában hagyja, amíg árvaházi célokra szolgál. — Az árvaháznak szüksége lesz két holdnyi kertre is, melyen konyhakertészetben nyervek gyakorlati oktatást a növendékek. A városi közgyűlés már ezt is megajánlotta. — Minthogy azonban ilyen területet nehéz találni a város belterületén a közokt. ügyi miniszter megbízottai egyelőre megelégedésnek a luczernás területből az árvaház építése után fennmaradó részzel s várnak míg alkalmas kerthelyiség lesz található. — Hasonlóképp függőben maradt a kismáttagzadaság területének kiválasztása. — Valószínűleg a tervezett szegényház szomszédságában enged itt a czélra földet a város használati joggal. — A város kiküldöttei, ezen jelentékeny 30—40 ezer frtot érő segély viszonzásául azt kívánták, hogy a város saját tisztviselőinek a nyugdíjintézetből árvailétrek jogosított árvait az árvaházi létszám egy bizonyos pl. egy negyed vagy egy ötöd részéig fölvetelre ajánlhassa. A miniszter megbízottai e méltányos kívánsághoz hozzájárultak. — Az árvaház építéséhez alkalmasint még ez évben hozzáfognak.

— **Halálozás.** A debreczeni termény és áruraktár részvénytársaság sajnálattal tudatja hű és szorgalmas könyvelőjének Sávoly József urnak rövid szenvedés után h. hó 13-án 63 éves korában történt csendes elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai h. hó 14-én, délután 5 órakor fognak a termény és áruraktár telepről a róm. kat. szertartás szerint a szt.-anna utczai családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni, mely végtisztességtételre ismerősei meghívottnak. Kelt Debreczen, 1893 június 13. Az örök világozás fényeskedjék neki! A temetést Kernáts „Kegelet“ temetk. intézete rendezi.

— **Vigalom** A debreczeni iparos kör 1893 június 25-én (vasárnap) a nagyerdei „Dobos“ pavillonban s a kör 10 évi fennállásának házi ünnepeivel összkötött nyári táncvigalmat rendez. Az ünnepély sorrendje: 1. Hymnus Érkel Ferencz-öl előadja a városi dalárda. 2. A kör 10 évi fennállásának története felolvassa Grünvald József ur. 3. Magyar népdalok előadja a városi dalárda. 4. Szavallat előadja Jánossy Zoltán ur. 5. Szózat előadja a városi dalárda. Ezt követi a társas vacsora és tánc, melyet a Magyar Testvérek zenekara játszik. Belépti díj 1 forint. Jegyek előre váltathatók: Serli Ede, Szedlák József és Nagy István urak üzletében és este a pénztárnál. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

— **Az ipariskolai ösztöndíj összeg gyarapításához** kegyes adományokkal járultak: a szappanos segédek 2-, Szalay István ur 1-, Szedlák József ur 2-, az asztalos társulat 5-, összesen 10 frttal. Midőn ez összeg átvételét a nyilvánosság előtt elismerem, s az adományokért az ipartanodai bizottság nevében hálás köszönetet mondok, tisztelettel kérem a közönséget, hogy adományait e czélra, folyó hó 18-ig méltóztatassanak hozzám eljuttatni. Dóczy Geon ip. isk. igazgató.

— **A borraivaló kérdése.** Egyre hangzik a panasz, hogy a borraivaló a legkellemetlenebb, a legkiállhatatlanabb és a legterhesebb közvetett adó. A vendéglőben, ha drágán megfizettük az ételket, még a fizető, ételhordó és borpinczérnek kell borraivalót adnunk. Kávéházban a fizető pinczér, a kávéhordó és a pikkolók várják nagylelkűségünk könnyelmű és bőséges megnyilatkozását. Ha pedig pár napi ott tartózkodás után sarut oldunk és valamelyik jobb vendégfogadóbból elköltözünk, a „dienstbare Geister“-eknek egész hosszú serege kíséri el, nyitva tartott k-zekkel az utcán váró fiakkerig. Az éjjeli és a nappali portás, a szobaleány és még sok egyéb szolgaszemélyzet ragaszkodásának ez a meghatározó nyilvánulása igen jól esik az érzékeny kebelnek és jelentékeny módon hozzájárult ahhoz, hogy a zsebünk megkönnyebbüljön és az utazást megújíjuk. A vendéglősök nemzetközi kongresszusa, mint Zürich-ből írják tegnap kijelentette, hogy ez az állapot megcsúszta a vendéglősöket. A kongresszus fel is hatalmazta a vendégfogadók nemzetközi egyesületének felügyelő bizottságát, hogy a borraivaló intézményének megszűntetése érdekében tegyen lépéseket. A közönség érdekét szíven hordó egyesület a jövő évi kölni kongresszuson valószínűleg újból indítványozni fogja a borraivaló eltörlését. De hogy a pinczér uraknak ez az indítvány nem fogja megzavarni a budget-jét, az több mint bizonyos.

x **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fejfűvódásban, szorulásban főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll fele seidlitz porok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállítótól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ö gyári jelvényével és aláírásával kéréndő.

Legujabb.

(Délutáni posta.)

Június 14.

Háromszék megye és az egyházpolitika.

Háromszék megye törvényhatósága közgyűlésén foglalkozott az egyházpolitikai kérdésekkel. Az állandó választmányának azt az indítványát, hogy a megye fejezze ki bizalmát a kormány és egyházpolitikai reformjai iránt, tulnyomó többséggel elfogadták, s elhatározták, hogy erről a miniszteriumot feliratban értesítik.

Irodalom—művészet.

* **Szinnyei tév dőse.** A magyar írók élet-rajzi adatainak édemes gyűjtője, vasszorgalma és nagy körültekintése daczára is követ el kisebb tévedéseket. Id. Szinnyei József „Magyar írók élete és munkái“ című könyvének III. kötetéből az 1. füzet jelent most meg, mely a „Fara-gó“ nevet foglalja magában, a Fán-csy Lajos terjedelmes életrajzában ugyanis így szól:

„Ez év tavaszán“ (1835) kelt össze Meszlényi Máriával, Kassáról, László Józseffel szövetkezve Nagyváradra ment, ahol társaságot szervezvéen, 1836. máj. 1-ig működtek a Nánási városi tanácsos által épített ideiglenes színházban.“

Itt Szinnyei a nagyvárad Rédei féle, most is létező fa-bódét téveszti össze a debreczeni Nánási-féle színházzal, mely a mostani Bat-hyány utczában állott s nemrég bontatott le.

Törvénytörvényeségi csarnok.

* **Leszkay igény pőre.** Leszkay András volt debreczeni jelenleg aradi, most éppen Nagyváradon állomá-ozó szinigazgató képviselőjében dr. Kemény Mór ügyvéd a debreczeni kir. járásbíróshoz kártérítési igénykeresetet nyújtott be, Waldstätten János báró temesvári hadtestparancsnok, bibriri Suvich Jenő ezredes, a 39. gyalogezred parancsnoka és a Leszkay féle szintársulat operett személyzete félhavi fizetése összegének erejéig. Ennyi kárt szenvedett volna állítólag a katona zenekar megvonása által.

* **A kir. ügyészség által s nem a mint a sajtóhibák ördögének** kegyelméből irtuk a m. kir. pénz ügy igazgató ságnál koboztatnak el a kir. törvénytörvényeségi asztalára került bűnjegyek.

* **A budavári merénylet.** A törvénytörvényeségi vádhatározata ellen a kir. ügyészség már benyújtotta írásbeli felekezését. A több íves felekezés, mely dr. Kardos Kálmán kir. ügyész tollából került ki, vád alá helyezendőnek mondja Csólics Mihályt a Vaszary hercegprimás személye ellen elkövetett gyilkosság kísérlete miatt.

* **A béke.** Megyeri Krausz Izidor és Wahrmann Renée válóperében a már jelzett kibékülésnek bejelentése tegnap érkezett be a budapesti kir. törvénytörvényeségihez.

* **Elitelt bárói pár.** Szirmay Lujza grófnő férjzett b. Luzsenszky Józsefné öröksége miatt régebben perlekedett a családjával. — A grófnő jogi képviselője Krémer Adolf dr. budapesti ügyvéd volt, de később a grófnő ügyét Halász Ferencz dr.-nak adta át. — A pör átadása után nemsokára a grófnő és a férje a legsúlyosabb vádakát emelték Halász ügyvéd ellen. — Elpanaszolták, hogy az ügyvéd kizsákmányolta szorult helyzetüket és állandóan zsarolta őket. — Kivülök még Krémer Adolf dr. ügyvéd is feljelentést tett Halász ellen, a mely okból megindították ellene a vizsgálatot. — Ez a vizsgálat kiderítette Halász dr. ártatlanságát. Most Halász dr. támadott rágalmozási perrel. A napokban megtartott tárgyaláson a törvénytörvényeségi mind a három vádlottat bűnösnek találta a rágalmozás vétségében. Ennek alapján Krémer Adolfot egy hónapi togházra, Luzsenszky József bárót 100 frt, a bárónét 60 frt pénzbüntetésre ítélte el.

Közgazdaság.

* **A József főherceg ajándéka.** József főherceg e hó 18-án Szatmár felől visszajövet a debreczeni indóházánál rövid időre kiszáll s ekkor Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester megköszöni neki a gyönyörű fehér, villás szárú tenyészbikát, a melyet már ma a horvátbágyra szállítottatott Farkas Albert mátai biztos.

* **Lódijazás a Nagyerdőn.** A debreczeni gazdasági egyesület a szokásos lódijazást az idén jun. 25 én tartja meg a Nagyerdőn. Ki van tűzve 24 díj 74 drb arannyal. Az egyesület titkára már megkereste a városi tanácsot, hogy a díj-

osztó bizottságra a gazdasági tanácsnokot, a város gazdát és négy törvényhatósági biz. tagot kiküldje; a fürdő háta megett a díjosztásra helyet jelöljön ki s azt alkalmasra tegye s ezenkívül 24 db. nemzetiszínű nyakszalagot ajándékozzon a díjazott lovak feldisztatására.

* **Járvány az állatok között.** A mátai biztos jelentése szerint a hortobágyi pusztán a bika gulyában és a hármasi tengeri gulyában fellépett a száj és körömfájás. Ugyanezen okból lezárták a kint lévő összes sertés nyájakat is. Ezen helyekről tehát mostanában nem szabad jószágot sehoval vinni; sem ott más állatokat kereszttől hajtani.

* **Gazdák figyelmébe.** A debreczeni gazdasági egyesület által, múlt évben a Hortobágyon rendezett állatbemutató díszokmányai elkészültek s azok átvehetőek az egyesület pénztárnoka Muraközy László úrnál, a piacz-utcai gyógszertárban. — „A z u r i n t” hozatott a gazdasági egyesület saját tagjai részére, amely — tudvalevőleg — alkalmas szer a szállók permetezésére. — Rendelt egyuttal gazdasági növényeket, különösen árpa és zabot pusztító rovarokat irtó szert, ugynevezett „Thana-ton-t”; vehető Muraközy László úrnál az egyesület tagjai által a bekerülő ár lefizetése mellett.

* **Uj hirdetési oszlopok.** Turai Farkas a város legelőnebb forgalmu helyein megint három hirdetési oszlopot állított fel: a kistemplom előtt, Hatvan-utca és Csapó-utca torkolatánál. Ezekre az engedélyt már megkapta. Most konkurrencziát akar neki csinálni Schwarz közvetítő és tudakozó intézet tulajdonos a hirdetési oszlopokban is s tegnap folyamodványt adott be a városhoz, hogy engedjék meg neki 10 olyan aranyos kupolás oszlopnak a felállítását, amelyekben szivart, dohányt, virágot is lehet árusítani. Az ő oszlopai mindenütt farkas szemét néznek a Turai Farkas oszlopaival, — amennyiben a kaszinó, Dégenfeld ház, színház, népkert, Bika szálloda és más ilyen élénk forgalmu pontokon állítaná fel. Hajlandó évente minden oszlop után 2 frt helypénzt fizetni és 30 év múlva azokat díjtalanul a város tulajdonába bocsátani. Az engedély megadását azonban megnehezíti az a körülmény hogy Turainak néhány évig kizárólagos joga van ilyen oszlopok felállítására.

Budapesti áru-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi czég jelentése Budapest, június 13.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Budában ma gyenge kínálat mellett, csendes de lanyha irányzat fejlődött, és a forgalmazott 12,000 mm. csak 5 krral olcsóbban volt eladható.

Elaadások:

Tiszavidéki 2700—78 mm. 8.95 frt, 200—78 mm. 8.82 1/2 frt, 100—77 mm. 8.75 frt, 1000—75 mm. 8.40 frt, 100—74 mm. 8.30 frt.

3 havi időre.

Zab 100—7.17 1/2
100—7.15
100—7.—
100—7.—
100—6.97 1/2
100—6.80

készpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek nem változtak. Őszi rozs 7.20—25.

* **Határidő-üzlet.** A mai rendkívüli lanyha Amerikai jegyzésre, nálunk is igen lanyhán indult meg az üzlet, k sőbb azonban, midőn beborult, és jó nagy eső esett, ismét megszilárdul az üzlet, és tovább is csendesen esvén, az árak tartották magukat. Záratok: déli 12 órakor:

Buza	júnusra	frt
	szept.—okt.	8.22—8.24
Tengeri	júnusra	8.37—8.39
	aug.—szept.	4.96—4.98
	aug.—szept.	5.02—5.04
Repeze	aug.—szept.	6.13—6.15
	délután 1/2 5 órakor.	14.95—15.05

Buza	júnusra	frt
	szept.—okt.	8.19—8.21
Tengeri	júnusra	8.34—8.36
	aug.—szept.	4.94—4.96
	aug.—szept.	5.—5.01
Repeze	aug.—szept.	6.12—6.14
	aug.—szept.	15.10—

Külföld. New-York 1—1 1/4, Chicagó 5/8—1/4 olcsóbb, Páris változatlan, London tartott.

* **Értéktőzsde:** Meglehetősen élénk forgalom mellett az árfolyamok nem mutattak fel nagyobb változásokat. A különböző strike-ok sem voltak nagyobb befolyással. Záratok:

11 órakor: Osztr. hitel 337.80. Magy. hitel 407.—, Rimamurányi 215 1/2, Osztr. államv. 307 1/4, Déli vasut 105 7/8, délután 4 órakor: Osztr. hitel 340.10 Magy. hitel 408 7/8, Rimamurányi 215 1/4, Osztr. államv. 307 1/4, Déli vasut 105 3/4.

Időjárás: esős.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. június 14-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	116.—	116.30
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	—	124.—	125.—
„ koronajárdék 4%	—	94.75	95.30
„ regále váltásági kötvény 4 1/2%	—	101.—	101.50
Osztrák aranyjárdék 4%	—	117.25	117.75
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	98.—	98.50
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	—	141.50	142.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	407.25	407.50
Osztrák hitelrészvény	—	338.50	338.70
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	116.50	117.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	—	129.—	130.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	12.75	13.25
Osztrák „ „ „	—	19.50	20.—
Olasz „ „ „	—	13.75	14.25
Bazilika sorsjegy	—	9.—	9.50
Jó-szív „ „ „	—	3.20	3.50

Pénz nemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.72	5.87
20 márkás arany	—	—	12.02	12.06
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	9.78	9.82
Sovereigns	—	—	12.28	12.33

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok

Június hó 12. Hízott sertés árak:
I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kigr. fölül sulyban) 46—46.5 krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban 45.5—46 krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm fölül sulyban) 48—49 krig. Fialat közép (páronkint) 251—320 kilogramm sulyban 48—49 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 kgr. terjedő sulyban) 47—48 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kgr. fölül sulyban) 46—46.5 krig. — Közép (páronkint 220—280 kgr. sulyban) 46—47 krig. Könnyű (páronkint 220 kgr. terjedő sulyban) 45.5—46 krig.

Apró-cseprő.

* **A veszedelmes bátya.** A hölgy: — Ugyan hagyja kérem abba

— A z u d v a r l ó: Mit hagyjak abba?

— Ne térdeljen itt előttem.

— S mért ne?

— A bátyám be talál jönni.

— Es azután? talán nem szabad neki tudni?

— Szabad, szabad, de ha megtudja, megpumpolja önt is. Már két imádómat veszítettem így el.

* **Figyelmeztetés.** Egy horgászó mondja a másoknak:

— Rosszn' teszi, hogy mindig ugyanarra a helyre megy.

— Miért?

— A halak már ismerik magát.

* **Maliczia.** A: — Nézd csak ezt a havanna szivart. Valóságos díszpéldány. Az ilyet valóságos értelemmel kell szelni.

B: — Csakugyan? Akkor talán nem is kellene magadnak szinod.

*

AZ ÉGETT EMBER BAJA.

Az égettek baján ma
Sok jó ember segít:
Adakozásra szánja
Vigasz filléreit.

De hol talál vigaszra,
Ki szerelemre gyul?
Ki segít rajtad Azra
Ha égsz olthatlanul?

Kozma Andor.

A nők annak bocsátják meg legkönnyebben a neveltlenséget, a ki föl meg vannak győződve, hogy a kis ujjában bírja az udvari etikett minden szabályát.

A szerelmes férfi, a ki szerencsés vetélytársa elől vissza tud vonulni, a nélkül, hogy neveltségessé vagy gyűlöli tenné magát: letette a gentleman tőzpróbáját.

Herczegh F.

Szívesen hinnék, ha tudnám hogy — miben?

Charcot.

* **112 és 1/2 mérföld egy óra alatt.** Ilyen gyorsasággal képes vinni a vonatokat az a mozdony, mely a napokban készült el a new-yorki Central Railway gépgyárában. Ily gyorsan semmiféle vasut nem szoktek eddigé, mert óránként a legnagyobb sebesség mostanig száz két mérföld volt.

* **Teherszállító juhok.** A Himalay hegység déli meredek útjain a hinduk gyakran használják a juhokat teherhordás a. Egy-egy juh 7—8 1/2 kítő terhet is elvisz. Az sem ritka eset, hogy a juhot elhajtják faluról-falura, a hol gyapját eladhatják, megnyirják s a gyapju fejében nyert gabonát az állatra rakva, baza mennek.

* **Cid két kardja.** Cid Campeadornak, „a leghíresebb castiliainak” („el mas famoso castillano”), a spanyol lovagregén ek leghíresebb hőséinek két nagy bíró kardja még megvan a a madridi tűzészeti muzeumban. E két híres kard a „Tizona” és a „Colada”. A „Tizona” két élű négy láb hosszú, a markolatnál pedig három hüvelyk széles. A penge egyik oldalán e szavak vannak bevésve: „Ave Maria”, a másikon: „Yo so la Tizona que foe foetra en la erte 1049”. (En vagyok a Tizona, melyet 1040-ben kovácsoltak). A „Colada” pengéjének egyik oldalán „Si! Nó” (Igen! Nem!) a másikon „Nem! Nem!” szavak állanak. A Cid-románcozokban inkább a „Colada” szerepel „melynek fénye az egész síkságot beragyogta.”

Meghaltak.

Június hó 4-től június hó 10-ig.

I. **Kossuth-Varga utcai városrészben:** Baum Emilia 76 é. kath. aggkór, Sándor István 2 é. kath. gyermek aszály, Tóma Istvánné 31 é. ref. gyermekági láz, Szatmári Péter 1 é. ref. bélhurut, özv. Nagy János 83 é. ref. aggkór, özv. Borusz Sándor 63 é. ref. gutaütés, Batori András 32 é. ref. görcsök, Tódor Klára törvénytelen fia József 6 hón. ref. tüdőhurut, Ónodi Erzsébet törvt. kereszteleetlen fia ref. halvaszül., Mezey János 13 é. ref. ronszó toroklob, Kovács Györgyné 29 é. ref. véletlen esem. ált., Balogh Péter és Vékony Mária kereszteleetlen leánya ref. halvaszül., Zellinger Irén 7 hón. kath. bélhurut, Kiss Károlyné 34 é. kath. gyermekági láz, Makra József 2 é. ref. kanyaró.

II. **Piacz-hatvan utcai városrészben:** Vidranovics József 67 é. izr. végelgyeng., Bálint József 4. nap. ref. veleszül., gyeng., Harangi Ilona 10 hón. ref. bélhurut, Móró Róza 2 é. ref. dítéria, Tepliczky Ilona 4 é. ref. tüdőhurut, Arany Eszter 16 hón. ref. bélhurut, Antal Ida 9 é. ref. tüdővész, Kegyes Jul a 1 óra ref. veleszül. gyeng., Szabó István 72 é. ref. agylob, Suba Sándor 4 1/2 é. ref. tüdőhurut, Földesi Sára 49 é. ref. tüdővész, Ronner Lajos 5 hón. izr. tüdőlob Fodor Mari 10 nap. ref. veleszül. gyeng. Berecz József 11 hón. ref. bélhurut, Klein Márton 56 é. izr. tüdővész, Som-

lyói József 8 é. ref. torokgyík, Ecsedi József 5 nap. ref. göröcsök.

III. Csapó-Pfia-utczai városrészben: Kiss Sándor és Mártha Zsuzsanna halv. szül. leánya ref., Székely István 58 é. ref. gutaütés, Szabó Olga 4 é. ref. béhurut, Szabó Margit 5 hón. ref. béhurut, Szücs Lajoné 24 é. ref. tüdőgümőkór, Fábri Pál 7 hón. ikth. béhurut, Kovács Zsuzsanna 34 é. ref. veselob, Kovács Károly 58 é. ref. aszkór, Pál Sándor 7 hón. ref. béhurut, Nagy Terézia 56 é. ref. tüdőgümőkór, Dobozi Ferencz 10 het. ref. göröcsök, Szabó Lajos 11 napos ref. vel. szül. gyeng. Arany Eszter 1 hetes ref. göröcsök.

Közönség köréből.*)

(Dohány árudánk külseje és belberendezése.)

E sorok írója közelebb egy magas rangu pénzügyminiszteri hivatalnoknál volt tisztelegni, mely alkalommal a beszélgetés folyamán a dohánytözsdék is szónyegre kerültek; — bár a dohányjüvedék nem tartozik a resortjába, e magas rangu burokrata mégis kifejezést adott véleményének, mely annyira egybevág csekélységem nézetével, hogy önkénytelenül indítva érzem magamat, e tárgyhoz mint kereskedő néhany szót szólani.

Kérdezzük tehát első sorban, hogy mi a szivar, szivarka és dohány? Ugyebár élvezeti cikkek, mint a francia mondáná pour la bonne bouche, tehát az iny számára mint élvezeti cikkek; a hölgyek számára cukorkák, fagyalt stb. a férfiak számára: assiettek és egy pohárka chery stb; — hogy mindezeket élvezhessük, nem szükséges a gyomornak megszólalni, hanem a szem s illetve a tekintet határoz, midőn e tárgyak hivogatólag mo-olyognak felénk s ekkor az iny lép jogaiba.

Miért vannak a cukrárszédák stb. hol e féle cikkek árultatnak, mindig feltűnő kulcsinnal felszerelve? ugyebár azért, hogy a közönséget élvezni csalogassák.

Hasonlitsuk össze már most a tözsdéket az ily boltokkal!

Az összehasonlítás általánosságban majdnem lehetetlen, mert nem csak a város félreeső részeiben, de a forgalom központján levő tözsdék is csak ritka esetben bírnak a szépszépet legszükségesebb kellekeivel, már a bolt külseje sem vonzó, ha pedig az üzlet helyiség belsejébe betekintünk, úgy a legszenvédélyesebb dohányzónak is elmegy a kedve attól hogy szükségleté ott fedezze.

A tözsde kezelője többé-kevésbé annak jövedelméből él, vagy legalább hoz az annyi hasznot, hogy ily célra áldozhat valamit.

Miért nem követeli tehát az állam, hogy egyedáruí épen úgy hozassanak forgalomba, mint a csemegék, likörök stb. Ha ez megtörténik, bizonyos lehet a kincstár, hogy az eredmény nem marad el, csak egy kísérlet szükséges.

Debreczen, 1893, június 12.

Egy kereskedő, ki maga is dohányzik.

Szerkesztői posta.

K. R. helyben. Az okmányok tárgyában méltóztatásék a pénzügyigazgatóságnál kérdezősködni. A hirdetést 1 frt 50 krért veszi fel a kiadó-hivatal.

O Gy. urnak helyben. A talányok elmések, ügyesek; mind közöljük. Valóságos Tourandot kosara!

Szathmár. A mozgalomról és a felhívásról már megemlékeztünk politikai és hirrovatinkban.

Edith, helyben. Báró Jósika Julia főbb művei „Éva“, „Az élet esélyei“ és „Család élet“ s továbbá novellák, melyeknek czíme „Való és költött.“ Tőle van még „Pályavezető“, jó tanácsok viágba lépő fiatal leányok számára. Mind e művei mély megfigyeléssel és nagy lélektani hűséggel megírott művek. Az agg demő ezeket még Brüsszelben írta s 80 éves korában halt meg. Vétek, hogy nem adják ki újra, mert ifjú leányoknak szív és elme képzőbb olvasmányt aligha nyújthatnánk.

* E rovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

MENETREND

— Érvényes 1893. május hó 1-től. —

(Egységes vasuti (zóna) idő szerint.)

Debreczentől indúl:

B.-pest—N.-Várad felé (gyv)	reggel 8 ó. 40 p.
" "	délután 12 ó. 52 p.
" "	este*) 10 ó. 31 p.
Csak N.Várad felé	d. u. 3 ó. 40 p.
M-Sziget felé	d. u. 3 ó. 24 p.
" "	este 7 ó. 45 p.
" "	éjjel 3 ó. 09 p.
Kassa felé	reggel 8 ó. 45 p.
" "	d. u. 3 ó. 35 p.
" "	este. 7 ó. 35 p.
Büd-Szt- (m. á. vasuttól)	reggel 5 ó. 48 p.
Mihály felé (" " ")	reggel 6 ó. 04 p.
(vásártérről)	d. u. 3 ó. 19 p.
(" " ")	d. u. 3 ó. 38 p.
Füzes-Abony- (m. á. vasuttól)	reggel 4 ó. 14 p.
felé (" " ")	reggel 4 ó. 32 p.
(vásártérről)	d. u. 5 ó. 10 p.
(" " ")	d. u. 5 ó. 24 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest—N.-Várad felől:	éjjel**) 2 ó. 44 p.
" "	d. u. 3 ó. 09 p.
" "	(gy. v.) este 7 ó. 09 p.
Csak N.-Várad felől:	reggel 7 ó. 42 p.
M.-Sziget felől:	reggel 8 ó. — p.
" "	délután 12 ó. 29 p.
" "	este 10 ó. 16 p.
Kassa felől	reggel 8 ó. 07 p.
" "	délután 12 ó. 36 p.
" "	este 7 ó. 20 p.
Büd Szt- (vásártérről)	reggel 8 ó. 03 p.
(" " ")	reggel 8 ó. 17 p.
Mihály elől (m. á. vasuthoz)	délután 5 ó. 46 p.
(" " ")	este 6 ó. 05 p.
(" " ")	vásártérről d. u. 5 ó. 23 p.
Füzes-Abony-)	reggel 8 ó. 12 p.
felől)	m. á. vasuthoz d. u. 5 ó. 37 p.
(" " ")	reg. 8 ó. 37 p.

Budapestről Debreczenbe indúl:

sz.v. reggel	8 ó. 25 p.
gy.v. d. u.	2 ó. 10 p.
sz.v. este	7 ó. — p.

**) Közvetlen vonat M.-Szigetről Budapestre.

*) Közvetlen vonat Budapestről M.-Szigetre.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Vértési Arnold.

Nyilttér

Vese, húgyhólyag, húgydara és kősvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

A világ legjobb fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz

Bécs

gyár alapítottat 1835!

Ezen fénymáz, vitriol nélkül gyorsan a legszébb mély fekete színű fényt adja és a bőrt tartóssá teszi.

Mindenütt raktáron!

Értesítés! A n. é. közönség saját érdekében kéretik csakis Fernoendt fénymázot venni és csak azon dobozokat elfogadni, melyek **St. Fernoendt** névalírással vannak ellátva, mivel temérdek értékűtlen utánzat van forgalomban, melynek vignétája az én vignétához hasonlóan vannak nyomva, hogy így a közönséget tévutra vezessék.

KLYTHIA A bőr ápolására.

Az arczzsin finomítá- **ZSIRPOR** sára és szépítésére

Legelegánsabb toilette-, bál- és salonpor.

Chemikailag megvizsgálva és jónak találva.

Dr POHL J. J. cs, kir. tanár által Bécsben.

Hölgyektől elismerő nyilatkozatok.

Wolter Sarolta cs. k. udvari burgszínházi színésznő Bécsben.

Beeth Lola cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.

Schlager Antonia, cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.

Pálmay Ilka, színésznő a „Theater an der Wien“ színházban.

Odilon Heléna, színésznő a német népszínháznál Bécsben.

Ernest van Dyck, cs. k. opera énekesnő Bécsben stb.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr.

Kapható Debreczenben:

BAUM MIKSA árúházában és a legtöbb parfüm és gyógyszerkereskedésekben.

Taussig Gottlieb

Finom toilette szappanok és parfümek gyára, főraktár: **WIEN**, I. Wollzelle Nr. 3.

Kiadó lakások.

Julius 1-től N.-Bányán

az emeleten igen kellemes sétatérre nyíló ablakokkal gróf Dégenfeld Sándor újonnan épült házában.

Földszinten alkalmas cukrázda és étkező helyiségekkel. Értekezhetni: Thoma László úrral N.-Bányán.

„Komoly házassági ajánlat.”

Egy budapesti háziur kereskedő 38 éves izraelita egy kimutatható 80000 frtra rugó vagyonnal egy oly tisztességes házból való leányt ohajt nőül venni, kilegkevesebb 20000 frt hozományal rendelkezik, közvetítők nincsennek kizárva.

Ajánlatok kéretnek Neuhauser S. Budapest, VI. Podmaniczky utca 37. sz. a

Uj! TROPEN-ILLAT Uj!

a berlini Union illatszerészetből nagyszerű aromájú szilárd.

Egy üveg 1 frt és 1 frt 25 kr.

Kapható kizárólagosan BAUM MIKSA áruházában.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomrhévíz, rögzített székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL” feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer közvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: fűzőlysavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egy-szersmind óvszer fogfájás ellen. — Egy MOLL A. védjegygyel ellátott üveg ára: 60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BECS: I., Tuchlauben 9 sz.

Vidéki megrendelések naponta póstantánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothsnek V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.

A „DEBRECZENI ELLENŐR” kiadóhivatala.

A „CSOKONAI”

NYOMDA és KIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szives figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mely újabb a legdiszesebb betűkkel szaporítottatott s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti.

Könyvkötészet

melyben a legkitünőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötészetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő „Debreczeni Ellenőr” részére

hirdetéseket olcsón elvállal.